

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ ISO 22315:201_
(ISO 22315:2014, IDT)

СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА. МАСОВА ЕВАКУАЦІЯ.
Методичні рекомендації щодо планування

(проект, перша редакція)

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
2018

ПЕРЕДМОВА

- 1 ВНЕСЕНО: Технічний комітет зі стандартизації «Страховий фонд документації» (ТК 40). Споріднений технічний комітет «Безпека та життєздатність міст і громад, інтелектуальні міські інфраструктури, автоматизовані системи управління будівлями» (ТК 165)
- 2 НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ ДП «УкрНДНЦ» від _____.____.201_ р. №_____ з 201__–____–____.
- 3 Національний стандарт відповідає ISO 22315:2014 Societal security – Mass evacuation – Guidelines for planning (Суспільна безпека. Масова евакуація. Методичні рекомендації щодо планування).
Ступінь відповідності — ідентичний (IDT)
Переклад з англійської (en)
- 4 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленими в національній стандартизації України
- 5 НА ЗАМІНУ ДСТУ ISO 22315:2017 (ISO 22315:2014, IDT)

**Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати,
здля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи**

ДП «УкрНДНЦ», 2018

ЗМІСТ

	С.
Національний вступ	VI
Передмова до ISO 22315:2014.....	VII
0 Вступ до ISO 22315:2014.....	IX
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	2
3 Терміни та визначення понять	3
4 Загальні вимоги щодо планування масової евакуації.....	4
4.1 Вступ.....	4
4.2 Оцінювання ризику.....	4
4.3 Дотримання законодавства і політики.....	5
4.4 Збирання та аналізування інформації.....	6
4.5 Планування розподілу оперативного ресурсу.....	7
4.6 Планування і документування процесів.....	8
4.7 Ефективні міжвідомчі домовленості.....	8
4.8 Навчання та тренування.....	10
5 Підготовка населення до евакуації.....	11
5.1 Загальні положення.....	11
5.2 Підготовка населення до евакуації.....	11
5.3 Використання результатів досліджень під час розроблення планів.....	12
5.4 Ідентифікація ключових характеристик населення.....	12
5.5 Оцінювання кожної ідентифікованої соціальної групи.....	14
5.6 Впровадження продукції, послуг та заходів, що підвищують готовність.....	14
5.7 Зменшення перешкод для підготовки до евакуації населення.....	15
6 Визначення територій, які постраждали або можуть	

ДСТУ ISO 22315:201_

постраждати.....	16
6.1 Загальні положення	16
6.2 Дані карти місцевості, яка постраждала або знаходиться під загрозою.....	16
6.3 Типи інформації для фіксації на картах.....	18
6.4 Визначення сумісності даних для створення карт.....	18
7 Прийняття рішення щодо евакуації.....	19
....7.1 Загальні положення	19
....7.2 Процес прийняття рішень щодо евакуації.....	19
.....7.2.1 Точки активації евакуації.....	21
7.3 Завдання евакуації.....	21
7.4 Вирішення суперечливих питань, що стосуються евакуації.....	23
7.5 Інформація, необхідна для проведення евакуації.....	23
7.6 Забезпечення осіб, відповідальних за прийняття рішень, доступом до необхідної інформації.....	24
7.7 Ідентифікація критеріїв показників небезпеки, які є основою для прийняття рішення.....	25
7.8 Розроблення системи для відстеження та реєстрації прийнятих рішень.....	25
8 Оповіщення населення.....	26
8.1 Загальні положення.....	26
8.2 Системи оповіщення та інформування населення.....	26
8.3 Сприяння створенню системи оповіщення на місцевому рівні.....	27
8.4 Порядок встановлення зв'язку із зацікавленими сторонами.....	29
8.4.1 Населення.....	29
.....8.4.2 Спеціальні об'єкти.....	30
8.5 Проектування і перевірка форми повідомлення про оповіщення.....	30

8.6 Аналізування часу, необхідного для оповіщення населення.....	31
9 Аналіз маршрутів евакуації.....	32
9.1 Загальні положення.....	32
9.2 Планування руху населення під час евакуації.....	33
9.3 Планування проведення транспортування евакуйованих.....	33
9.4 Транспортне забезпечення.....	34
9.5 Визначення показників ефективності транспортування евакуйованих	36
9.6 Аналізування маршрутів евакуації	35
9.7 Оповіщення населення щодо маршрутів евакуації.....	37
10 Вимоги до пунктів тимчасового розміщення евакуйованих.....	38
10.1 Загальні положення.....	38
10.2 Оцінювання потреб у місцях тимчасового розташування (притулках).....	38
10.3 Визначення відповідних місць розташування.....	39
10.4 Встановлення угод про притулки (спеціальні заклади).....	40
10.5 Аналіз наявності місць розміщення під час інциденту	40
10.6 Управління евакуйованими службами реєстрації та підтримки...	41
10.7 Організація пунктів тимчасового розміщення та взаємодопомоги	42
10.8 Розроблення плану безпечного повернення	43
11 Перевірка та удосконалення планування.....	43
Бібліографія	44
Додаток НА (довідковий) Перелік національних стандартів України, ідентичних, і/або модифікованих з міжнародними та європейськими стандартами, посилання на які є в цьому стандарті.....	45

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВСТУП

Цей національний стандарт ДСТУ ISO 22315:201_ (ДСТУ ISO 22315:2017, IDT) «Суспільна безпека. Масова евакуація. Методичні рекомендації щодо планування», прийнятий методом перекладу, — ідентичний щодо ISO 22315:2014 (версія en) «Societal security – Mass evacuation – Guidelines for planning».

Технічний комітет стандартизації, відповідальний за цей стандарт в Україні, — ТК 40 «Страховий фонд документації».

Цей стандарт прийнято на заміну ДСТУ ISO 22315:2017 «Соціальна безпека. Масова евакуація. Методичні рекомендації щодо планування» (ISO 22315:2017, IDT)», який прийнято методом підтвердження.

У цьому національному стандарті зазначено вимоги, які відповідають законодавству України.

До стандарту внесено такі редакційні зміни:

— слова «цей міжнародний стандарт» і «ця частина стандарту» замінено на «цей стандарт»;

— структурні елементи стандарту: «Титульний аркуш», «Передмову», «Національний вступ», першу сторінку, «Терміни і визначення» і «Бібліографічні дані» — оформлено згідно з вимогами національної стандартизації України;

— у розділі «Нормативні посилання» та в «Бібліографії» наведено «Національні пояснення», виділені в тексті рамкою;

— долучено довідковий додаток НА (Перелік національних стандартів України, згармонізованих з міжнародними стандартами, на які є посилання в цьому стандарті).

Копії нормативних документів, на які є посилання в цьому стандарті, можна отримати в Національному фонді нормативних документів.

ПЕРЕДМОВА ДО ДСТУ ISO 22315:2014

ISO (Міжнародна організація з стандартизації) є всесвітньою федерацією національних органів стандартизації (органів-членів ISO). Робота з підготовки міжнародних стандартів здійснюється через технічні комітети ISO. Кожна організація-член, зацікавлена у створенні технічного комітету, має право бути представлена у цьому технічному комітеті. Міжнародні організації, урядові і неурядові, які співпрацюють з ISO, також беруть участь в роботі. ISO тісно співпрацює з Міжнародною електротехнічною комісією (МЕК) з усіх питань електротехнічної стандартизації.

Процедури, що використовуються для розроблення цього документа, і ті, що призначені для його подальшого технічного обслуговування, описані в Директивах ISO/IEC, Частина 1.

Зокрема, слід відзначити різні критерії схвалення, необхідні для різних типів документів ISO. Цей документ складено відповідно до редакційних правил Директив ISO/IEC, частина 2 (див. www.iso.org/directives).

Необхідно звернути увагу на те, що деякі елементи цього документа можуть бути предметом патентних прав. ISO не несе відповідальності за виявлення будь-яких або всіх таких патентних прав. Детальні відомості про будь-які патентні права, виявлені під час розроблення документа, знаходяться в Вступі та/або в переліку отриманих патентних декларацій ISO (див. www.iso.org/patents).

Будь-яка торгова марка, назва якої використана в цьому документі, є інформацією, наданою для зручності користувачів, і не є остаточною.

Для пояснення значення специфічних термінів та виразів ISO, що стосуються оцінки відповідності, а також інформації про дотримання ISO в рамках принципів СОТ у технічних обмеженнях у торгівлі (ТБТ), див. Наступну URL-адресу: Передмова – Додаткова інформація.

ДСТУ ISO 22315:201_

Відповідальний за цей документ Комітет, є ISO/TC 223, Суспільна безпека.

0 ВСТУП ДО ISO 22315:2014

Цей стандарт надає рекомендації щодо планування евакуації населення. Евакуація у разі ризику або загрози – це переміщення людей з визначеної (небезпечної) території на безпечну. У цьому контексті, масова евакуація характеризується необхідністю міжвідомчої співпраці та об'єднання ресурсів. Це включає велику кількість людей або більш широку територію, що потрапляє у зону ризику. Важко визначити масову евакуацію з точки зору чисельності чи масштабу, оскільки надзвичайні ситуації, неоднорідність спільноти та можливості реагування (евакуації) відрізняються. Однак це можна розглядати з точки зору кількості евакуйованого населення, яка перевищує щоденну норму евакуйованих, так як при евакуації міста, регіону чи густонаселеної території.

Потреба в евакуації населення може виникнути внаслідок природних подій, викликаних діями людей (як навмисних, так і ненавмисних) та подій, викликаних технологічними збоями. Деякі події вимагають негайної евакуації, тоді як інші заздалегідь попереджують про негативний розвиток надзвичайної ситуації та можливу евакуацію.

Ефективне планування евакуації є важливим для збереження життя людей та зменшення страждань. Планування евакуації населення забезпечить ефективне реагування і є частиною управління із запобігання надзвичайними ситуацій. Цей стандарт встановлює правила та вимоги для розроблення планів з масових евакуацій населення, порядку прийняття рішень, збільшення потенціалу для ефективного реагування та підвищення рівня готовності громадян та організацій. Стандарт також визначає, що існують перешкоди, які можуть заважати людям евакуюватися, наприклад: турбота про домашніх тварин, цінні речі або предмети, які підтримують засоби до існування.

Цей стандарт призначений для використання особами, відповідальними за розроблення планів масової евакуації населення, а також за підготовку місць розміщення для приймання евакуйованих в

ДСТУ ISO 22315:201_

великих масштабах. Структура стандарту складається з восьми розділів, які описують заходи (розділи 4–11), порядок виконання яких не обов'язково передбачає послідовність.

Таблиця 1 – Розділи 4–11 в цьому національному стандарті

Загальні аспекти планування масової евакуації (розділ 4)						
Підготування населення до евакуації (р.5)	Візуалізуйте райони які постраждали та потрапили у зону ризику (р. 6)	Прийняття рішення щодо евакуації (р. 7)	Громадське попередження (р.8)	Аналіз евакуйованого руху (р.9)	Вимоги до притулку з евакуйованими (р. 10)	Оцінити та постійно вдосконалювати (р. 11)

В Таблиці 1 показано, що існують деякі загальні аспекти планування масової евакуації (р. 4) (наприклад, оцінка та управління ризиками), і вони підтримують положення, що містяться в розділах 5–11. План підготовки громадськості до ефективного реагування (р. 5) та план обстеження та оцінки території, що постраждала, і/або попала в зону ризику (р. 6) надає відповідальним особам, які приймають рішення, інформацію, для вирішення, чи щодо необхідності оголошення евакуації. План прийняття рішення про оголошення евакуації (р. 7) має на меті забезпечення особами, відповідальними за евакуацію, вирішення суперечливих питань. План попередження населення про необхідність реагування відповідно до рекомендацій (р. 8) розглядає протоколи для комунікаційних систем і систем оповіщення на місцевому рівні. Плани також розглядають аналіз руху евакуйованих до безпечної зони (р. 9), наприклад, для оцінення потреб, вимог і наявності транспорту. Плани також мають на меті оцінити вимоги до притулку з евакуйованими (р.10). Наприклад, вони можуть визначити необхідність у притулках та заключення угод щодо надання притулків. План оцінення та постійного вдосконалення планів евакуації (р. 11) завершує цей стандарт.

Незважаючи на те, що стандарт визнає важливість стабілізації постраждалих районів після евакуації, а також важливість захисту

власності та збереження навколишнього середовища, ці аспекти не є його основним напрямом.

СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА. МАСОВА ЕВАКУАЦІЯ

Методичні рекомендації щодо планування

SOCIETAL SECURITY – MASS EVACUATION

Guidelines for planning

Чинний від 201__ - __ - __

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт надає рекомендації щодо планування евакуації населення щодо встановлення, впровадження, моніторингу, оцінення, перегляду та підвищення готовності. Стандарт забезпечує основу для кожного виду діяльності з планування масової евакуації населення для всіх виявлених небезпек. Це допоможе суб'єктам господарювання і громадським організаціям розробляти плани, які будуть складені на основі фактичних даних та будуть ефективними.

Цей стандарт застосовують для використання суб'єктам господарювання, які приймають участь або повністю відповідають за планування всього процесу евакуації населення. Стандарт застосовується для всіх типів і видів організацій, які беруть участь у плануванні масової евакуації населення, таких як органи місцевого самоврядування, регіональні та обласні адміністрації, статутні органи, державні підприємства, міжнародні, неурядові, громадські та соціальні організації.

Цей стандарт допомагає заздалегідь зпланувати заходи з евакуації населення, для отримання ефективного результату під час фактичної евакуації. Це допоможе суб'єктам господарювання виконати своє зобов'язання з рятування людського життя і зменшення страждань.

ДСТУ ISO 22315:201_

Цей стандарт не охоплює заходів щодо стабілізації постраждалих районів після евакуації, захисту майна та збереження навколишнього середовища.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Наведені нижче нормативні документи загалом або частково є нормативними посиланнями цього стандарту та необхідні для його застосування. У разі датованих посилань застосовують тільки наведені видання. У разі недатованих посилань потрібно користуватись останнім виданням нормативних документів (разом із змінами).

ISO 22300, Societal security — Terminology

ISO 22320, Societal security — Emergency management — Requirements for incident response

ISO 22322, Societal Security — Emergency management — Public warning
ISO 22397:2014 Societal security — Guidelines for establishing partnering arrangements

ISO 22398, Societal security — Guidelines for exercises

ISO 31000, Risk management — Principles and guidelines

ISO/IEC 31010, Risk management — Risk assessment techniques

НАЦІОНАЛЬНА ПРИМІТКА

ДСТУ EN ISO 22300:2017 (EN ISO 22300:2014, IDT; ISO 22300:2012, IDT) Безпека суспільства. Словник термінів

ISO 22320, Соціальна безпека. Управління у надзвичайних ситуаціях. Вимоги щодо реагування

ISO 22322, Соціальна безпека. Управління у надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації щодо оповіщення населення

ISO 22398, Соціальна безпека. Методичні рекомендації щодо проведення навчань

ISO 31000, Управління ризиками — Принципи і рекомендації

ISO/IEC 31010, Управління ризиками — Методи загального оцінювання ризику

ДСТУ ISO 22320:2017 (ISO 22320:2011, IDT) Соціальна безпека. Управління у надзвичайних ситуаціях. Вимоги щодо реагування (на інциденти)

ДСТУ ISO 22322:2017 (ISO 22322:2015, IDT) Соціальна безпека. Управління у надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації щодо оповіщення населення

ДСТУ ISO 22398:2017 (ISO 22398:2013, IDT), Соціальна безпека. Методичні рекомендації щодо проведення навчань

ДСТУ ISO 31000:2014 Менеджмент ризиків. Принципи та керівні вказівки (ISO 31000:2009; IDT)

ДСТУ IEC/ISO 31010:2013 Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику

ДСТУ ISO 22315:2017 (ISO 22315:2014, IDT) Соціальна безпека. Масова евакуація. Методичні рекомендації щодо планування.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Для цілей цього документа застосовуються терміни та визначення, наведені в ISO 22300 і використовуються наступні:

3.1 система управління інцидентами (incident management system)

Система, яка визначає функції та обов'язки персоналу та заходу процедури, що слід використовувати для управління інцидентами

3.2 готовність (preparedness)

Заходи, розроблені для ефективного прогнозування, реагування у разі загрози чи виникнення небезпечних умов або подій

3.3 система оповіщення населення (community-based warning system)

Порядок передачі інформації населенню через встановлені мережі

3.4 область ризику (area at risk)

Територія, яка може постраждати від катастрофи

Примітка 1: Цей термін є більш актуальним для профілактичної евакуації

3.5 постраждала територія (affected area)

Територія, яка зазнала катастрофи

Примітка 1: Цей термін є більш актуальним для негайної евакуації

4 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ МАСОВОЇ ЕВАКУАЦІЇ

4.1 Вступ

Організація, відповідальна за евакуацію населення, повинна розробляти, впроваджувати та документувати процеси прийняття рішень, деякі з яких є загальними в усіх заходах із планування евакуації населення. У розділі 4 докладно розглядаються питання планування, що є загальними у розділах 5–11, у тому числі:

- оцінення ризику (4.2);
- дотримання законодавства і політики (4.3);
- збирання та аналізування інформації (4.4);
- планування розподілу оперативного ресурсу (4.5);
- планування і документування процесів (4.6);
- ефективні міжвідомчі домовленості (4.7);
- навчання та тренування (4.8).

4.2 Оцінення ризику

Організація повинна розробляти заходи управління ризиками, що включає проведення оцінки ризику відповідно до ISO 31000 та ISO/IEC 31010. Оцінення ризику охоплює:

- стратегію (визначення ризиків, пов'язаних з тим, коли потрібно оголошувати евакуацію) або тактику (прийняття рішення щодо евакуації населення з території з великою кількістю постраждалих, тим самим створення більшого ризику щодо неможливості евакуювання їх вчасно);

- визначення ризику для конкретних місць (включаючи притулки);
- визначення, згідно з фактичними ризиками та різними сценаріями евакуації;
- проведення оцінення до, під час та після евакуації, для розуміння того, як змінювалась ситуація з часом, з точки зору небезпеки, населення, інфраструктури та перевезення;
- використання впливу управління ресурсами та реакції на проведення евакуації;
- оновлення інформації під час інциденту, оскільки нові дані отримуються з різних джерел.

4.3 Дотримання законодавства і політики

Організація, відповідальна за евакуацію населення, повинна знати все чинне законодавство і відповідну політику і розробляти плани масової евакуації населення, відповідно до встановлених вимог.

Підприємства повинні використовувати діюче чинне законодавство і політику на міжнародному, національному, регіональному і місцевому рівнях, а саме:

- використовувати для планування евакуації та інформування стосовно планів, заходів, рішень та розроблених моделей;
- проконсультуватися, щоб розуміти, що можна та, що не можна робити для захисту населення;
- розглядати ситуації коли люди приймають рішення не евакуюватися не зважаючи на загрозу;
- розглядати обов'язки різних організацій під час масової евакуації та нормативні акти, які регулюють функціонування цих організацій;
- бути використані для документування та демонстрації того, як обмежити відповідальність організації та шкоду її репутації;

— регулярно контролювати планування, як частину процесу для виявлення змін, які можуть вплинути на план масової евакуації.

4.4 Збирання та аналізування інформації

Інформація, яка надається для планування евакуаційних заходів повинна надходити з різних джерел і враховувати значення кожного наступного аспекту:

- демографічні показники в зоні ризику;
- частка людей, які візьмуть для евакуації свій транспорт;
- люди, які будуть використовувати притулки для евакуації.

Необхідно визначити надійність та можливі довгострокові та короткострокові наслідки рішення про евакуацію. Наступні критерії можуть бути використані для оцінки якості зібраної інформації:

- частота з якою оновлюється інформація;
- джерело інформації;
- методи, які використовуються для збирання інформації;
- рівень деталізації доступний в інформації.

Представник суб'єкту господарювання повинен оцінити надійність та достовірність інформації відповідно до процедури, викладеної в ISO 22320.

Організація, відповідальна за евакуацію населення, повинна використовувати існуючу або нову дослідницьку інформацію, щоб на основі фактичного підходу застосовувати планування масової евакуації. Джерела існуючих досліджень можуть включати в себе наступне:

- академічні дослідження;
- передевакуаційні та післяевакуаційні огляди;
- звіти практиків;
- звіти про аварії;
- звіти після проведення тренувань;
- публікації та веб-сайти минулих проектів, дослідницьких, а

також професійних та державних організацій.

Нові дослідження можуть надавати конкретну інформацію для підтримки, заснованих на фактичних даних, планів і рішень.

Організації, яка відповідає за евакуацію, та організаціям-партнерам необхідно використовувати моделювання обґрунтованого і найгіршого сценарію для аналізу інформації, щоб зрозуміти наслідки аварії.

Організація повинна дозволити прямий доступ до імітаційних моделей, щоб оновити припущення та інформацію і вдруге запуснути сценарії.

4.5 Планування розподілу оперативного ресурсу

Організація, відповідальна за евакуацію населення, повинна розглянути на етапі підготовки питання про те, що являє собою належну відповідь і які людські і технічні ресурси повинні бути доступні як в районі евакуації, так і в районах, які можуть потрапляти під евакуацію.

Організація повинна визначити ресурси, необхідні для сприяння евакуації. Наприклад:

- персонал та його можливості;
- логістика та можливості обладнання;
- перевезення;
- надання житла.

Організація, відповідальна за евакуацію населення, повинна провести оперативну оцінку потреб та визначення пріоритетів на етапі реагування, щоб визначити, які ресурси потрібні для адекватної підтримки масової евакуації.

4.6 Планування і документування процесів

Організація, відповідальна за евакуацію населення, повинна визначити формальний процес для встановлення оперативних цілей та вимірювання їх досягнення у відповідь на порядок евакуації.

Процес повинен бути включений в офіційні плани та інтегрований з планами на випадок непередбачених обставин. Формальні плани повинні включати в себе наступне:

- документована стратегія поширення повідомлення про попередження;
- шляху підготовки організацій, які займаються евакуацією і підготовкою громадськості;
- процеси та процедури планування, інтегровані в систему управління організацією, так що плани регулярно переглядаються та оновлюються.

Організації та партнерські організації повинні ознайомитися з планами один одного, виявити будь-які конфлікти, зрозуміти, як ці плани пов'язані і взаємодіють, а також забезпечити комплексну відповідь.

4.7 Ефективні міжвідомчі домовленості

Організація, відповідальна за евакуацію населення, повинна визначити інші організації та групи для участі у міжвідомчому партнерстві. Міжвідомче партнерство повинно вказувати повноваження представників для покращення ефективності процесу планування та зменшення перешкод за потреби відповідної реакції відомств. Залучення може здійснюватися у формі консультацій, участі та підтримки.

До партнерських організацій можуть належати:

- пожежні, поліцейські та фельдшерські служби, а також інші служби швидкого реагування;
- військові служби;
- об'єкти критичної інфраструктури (у зоні ризику та прилеглих районах);
- місцеві органи самоврядування відповідальні за навколишнє середовище;

- територіальні експертні організації, такі як експерти з ядерних питань та сейсмологи;
- неурядові організації;
- місцеві ЗМІ та комунікації;
- представники населення (див. Табл. 2).

Ефективні партнерські домовленості між відомствами повинні включати наступне:

- призначення провідної організації, що дозволяє партнерам надавати пропозиції;
- система управління надзвичайними ситуаціями;
- повноваження, функції та обов'язки, процес планування та механізм вирішення конфліктів між партнерами;
- координація планування евакуації населення;
- варіанти взаємодопомоги;
- регулярні міжорганізаційні наради для обговорення планів і обміну передовим досвідом;
- періодичний огляд партнерства та плани підтвердження ефективності, а також визначення додаткових заходів щодо планування та необхідності нових партнерів.

Кожна організація, що входить до міжвідомчого партнерства, повинна мати можливість самостійно аналізувати отримані дані для вирішення конкретних питань.

Організація повинна встановити партнерські угоди відповідно до процедури, викладеної в ISO 22397.

4.8 Навчання та тренування

Організація, відповідальна за евакуацію населення, повинна проводити навчання та тренування, як невід'ємну складову заходів з планування евакуації.

ДСТУ ISO 22315:201_

Навчання і тренування повинні включати:

- практику комунікаційних процедур;
- вимірювання операційних можливостей;
- випробувальне обладнання, таке як, системи знезараження;
- навчання нових співробітників;
- узгодження з неурядовими та гуманітарними організаціями;
- спілкуванням з представниками населення.

Всі рівні персоналу повинні бути навчені для досягнення:

- загального розуміння кожного етапу процесу планування евакуації населення;
- спеціальних навичок необхідних для їх ролей. Наприклад, надання психосоціальної підтримки;
- знання для реагування на різні типи інцидентів.

Вправи можуть бути використані для підготовки персоналу для реагування на різні сценарії та перевірки аспектів готовності, включаючи наступне:

- спілкування з громадськістю та ключовими підприємствами;
- ефективність міжвідомчої координації;
- телекомунікаційні системи для поширення попередження;
- перевезення евакуйованих осіб;
- підтримка вразливих осіб у регіоні;
- знаки та маршрути евакуації;
- ідентифікація та функціонування притулку/житла, для забезпечення постачальниками необхідними ресурсами.

Організації, які несуть відповідальність за евакуацію населення, повинні застосовувати міжвідомчий підхід до навчання та реалізації громадськості, щоб забезпечити єдине послідовне повідомлення серед різних служб реагування.

Організація повинна проводити вправи відповідно до процедури ISO 22398.

5 ПІДГОТОВКА НАСЕЛЕННЯ ДО ЕВАКУАЦІЇ

5.1 Загальні положення

Організація повинна розробити план інформування громадськості про те, як підготувати та зреагувати у разі масової евакуації. Цей розділ описує, як це зробити:

- підготовка населення до евакуації (5.2);
- використання результатів досліджень під час розроблення планів (5.3);
- ідентифікація ключових характеристик населення (5.4);
- оцінення кожної ідентифікованої соціальної групи (5.5);
- впровадження продукції, послуг та заходів, що підвищують готовність (5.6);
- зменшення перешкод для підготовки до евакуації населення (5.7).

5.2 Підготовка населення до евакуації

Організація повинна визначити, задокументувати та повідомити про очікуванні загрози та обов'язки, які громадськість повинна виконати для підготовки до евакуації населення. Також слід враховувати, які знання повинна мати громадськість та порядок їх дій під час очікуваних загроз.

Організація повинна встановити конкретні цілі, які визначатимуть зміни в порядку дій, знаннях та підготовці для тих, хто знаходиться в небезпеці, і використовувати ці цілі для оцінки впливу планування та визначення, коли вони були оптимізовані.

При встановленні конкретних цілей слід враховувати наступне:

- порядок дій або знання щодо підготовки (наприклад, збір особистих необхідних речей та місце збору для евакуації);
- зміну порядку дій та знань на основі встановлених цілей;

ДСТУ ISO 22315:201_

- конкретний період часу в якому повинна відбутися зміна;
- огляд нових результатів досліджень, для забезпечення реалістичності цілей.

5.3 Використання результатів досліджень під час розроблення планів

Організація повинна переглянути існуючу інформацію та провести додаткові дослідження для

- визначення існуючих рівнів та отримання повної інформації про готовність громадськості;
- визначення уявлення громадськості про переваги та перешкоди для підготовки;
- визначення інформації про громадськість та потреби в комунікації;
- з'ясування загроз громадськості та рівень довіри до урядових та неурядових організацій, а також інших служб реагування організацій;
- оцінювання та впровадження нових результатів досліджень.

5.4 Ідентифікація ключових характеристик населення

Організація повинна визначити основні соціальні групи, оцінити їхні потреби та використовувати відповідні методи комунікації для охоплення всіх груп в зоні ризику або в зоні, що постраждала.

Не всі суспільні або соціальні групи з особливими характеристиками потребують однакової інформації, а деякі вимагають спеціальних методів спілкування, спираючись на їх конкретні потреби.

Таблиця 2 — Характеристики населення

Характеристика	Потенціальна оцінка
Вік	Виробництво комунікаційних матеріалів, адаптованих до різних вікових груп. Наприклад, використання малюнків для маленьких дітей, більшого тексту для людей похилого віку та соціальних мереж для доступу до підлітків та молоді
Культура	Надання порад та виготовлення матеріалів, які враховують культурні особливості
Тривалість перебування на території (постійний або тимчасово проживаючий житель в районі)	Орієнтуйте користувачів громадськості, які перебувають у зоні на певну тривалість часу. Розповсюдження комунікаційних матеріалів на основних транспортних вузлах (для пасажирів), готелях та інформаційних центрах (для туристів), університетах та коледжах (для студентів) та ключових підприємств (для працівників та клієнтів)
Соціально-економічна	Надання інформації способами, доступними для різних соціально-економічних груп
Стать	Створення умов для населення різних статей
Розмовна (рідна) мова	Створення умов для населення, яке розмовляє різними мовами та відповідає різним рівням грамотності
Місце та близькість до ризику	Виготовлення різних карт небезпеки для різних географічних областей
Мобільність та транспорт	Надання людям, які потребують мобільності або транспортної підтримки інформації і послуги, необхідні їм під час евакуації
Професійні зобов'язання	Люди, які мають обов'язки та зобов'язання, пов'язані з їх професіями, можуть мати особливі потреби під час евакуації. Наприклад, фермери можуть вимагати інформацію про те, що робити з їх худобою під час масової евакуації
Політична приналежність	Виробництво комунікацій, адаптованих до різних політичних зв'язків
Релігія	Виробництво комунікації, адаптованого до потреб
Вразливість	Забезпечення вразливих людей інформаційними послугами, доступними для їх підтримки під час евакуації. Наприклад, люди, які мають проблеми із слухом, можуть бути попереджені текстовими повідомленнями

5.5 Оцінення кожної ідентифікованої соціальної групи

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна визначити та оцінити групи, які потенційно потребують особливої уваги та підтримки.

Ця оцінка повинна включати наступне:

- розмір групи, оскільки більші цільові групи можуть потребувати більше ресурсів;
- існуючі рівні готовності, визначені кількістю людей у кожній конкретній цільовій групі, які створили план евакуації;
- легкість, з якою може бути досягнута кожна цільова група, визнаючи, що може бути важче дістатися до людей, що знаходяться в будинку, або людей, які не мають доступу до мереж зв'язку;
- вартість досягнення кожної цільової групи, оскільки існує більша вартість видання інформаційних матеріалів для різних аудиторій, таких як ті, хто не володіє національною мовою;
- відношення кожної групи до евакуації та притулку;
- можливості організації евакуювати цільові групи на основі наявних ресурсів та досвіду.

Як тільки соціальні групи були визначені, організація повинна переглянути цілі, щоб забезпечити їх реалістичність.

5.6 Впровадження продукції, послуг та заходів, що підвищують готовність

Організації, яка відповідає за планування евакуації населення, слід розглянути, на основі інформації про соціальні групи, надання товарів, послуг і заходів, включаючи наступні:

- перелік особистих запасів та виробів для евакуації, таких як аптечка першої допомоги, ліки та медичні вироби;
- попередження та інформування;

- інформація з оцінки ризику, яка допоможе громадськості зрозуміти ризики та створити власні особисті плани;
- інформаційні центри та дисплеї;
- семінари та інформаційні сесії з місцевих ризиків та загроз;
- Інтернет-послуги та веб-сайти для громадськості для моніторингу виникнення конкретних небезпек;
- навчальне комп'ютерне, програмне забезпечення, комп'ютерні ігри з евакуації.

5.7 Зменшення перешкод для підготовки до евакуації населення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна розглянути способи зменшення можливих перешкод, а також діяльність та зусилля, що вимагаються від громадськості для підготовки та участі у масовій евакуації. Перешкоди можуть бути фінансовими, психологічними, релігійними та пов'язаними з часом.

Організація повинна проводити дослідження, щоб визначити, що громадськість сприймає як основні перешкоди для підготовки, прийняття рішень щодо того, як зменшити або усунути ці перешкоди, та визначити методи, які допоможуть громадськості підготувати та брати участь у підготовці до масової евакуації.

Методи можуть включати в себе наступне:

- надання чітких джерел інформації та контрольних переліків щодо підготовки;
- залучення громадськості до організації та участі в масових навчаннях з евакуації;
- залучення громадськості до розробки та проведення інформаційних сеансів.

Керування цими заходами громадськими представниками, допоже гарантувати додаткові заняття та підтримання готовності.

6 ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРИТОРІЙ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ АБО МОЖУТЬ ПОСТРАЖДАТИ

6.1 Загальні положення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна розглянути, які технології визначення та відображення можуть бути використані під час планування евакуації населення. Для території, яка може постраждати або постраждала, в розділі 6 описано необхідність:

- даних карти місцевості, яка постраждала або знаходиться під загрозою (6.2);
- типи інформації, для фіксації на картах (6.3);
- визначення сумісності даних для створення карт (6.4).

Поєднання Розділу 6 з Розділом 4, має на меті забезпечити, щоб визначення інформації, яка була розподілена між відомствами, була якісною, доступною та зручною, узагальненою та адаптованою для тих, хто її буде використовувати.

6.2 Дані карти місцевості, яка постраждала або знаходиться під загрозою

Для планування евакуації необхідно розробляти, використовувати та підтримувати визначену у всіх напрямках інформацію.

Під час розроблення карт організації, які відповідають за планування, повинні:

- визначити потреби користувачів в реальному часі, наприклад, для транспортних мереж та ресурсів з управління інцидентами;
- визначити тип інформації, необхідної для підготовки карт до початку інциденту;
- визначити нові дані, які будуть зібрані під час інциденту для оновлення карт;

- визначити процеси збору цих нових даних;
- інформувати користувачів про обмеження та сильні сторони карт;
- забезпечення персоналу необхідними знаннями щодо використання інструментів для виконання операційних вимог.

При використанні карт, організація повинна:

- переконатися, що карти допомагають визначити територію, яка постраждала або знаходиться під небезпекою;
- переконатися, що системи сумісні з географічними інформаційними системами (ГІС), де це можливо, таким чином, щоб проводити моделювання та аналіз;
- зробити результати моделювання доступними для керівників;
- зробити базові дані та відповідні інструменти доступними для партнерських організацій;
- зпланувати можливість доступу для роботи з картами партнерським організаціям у найкоротший термін під час евакуації населення.

При актуалізації карт, організація, відповідальна за планування евакуації, повинна:

- оновлювати карти в режимі реального часу з наявною інформацією, отриманою від респондентів та соціальних мереж (у тому числі);
- оглядати площі, що використовуються для планування дій та територій, що постраждали або знаходяться під загрозою;
- місця розташування управління надзвичайними ситуаціями та інші пов'язані ресурси;
- інформувати про конкретну дію, яка може бути надана відповідним організаціям;
- переконатися, що карти мають часові мітки;
- залучати всі партнерські організації для оновлення їх

інформації.

6.3 Типи інформації для фіксації на картах

Карти повинні включати інформацію про місцезнаходження, а також іншу інформацію про наступні наведені нижче пункти.

Різні види інформації, яку можна візуалізувати, включають в себе наступне:

- постійне населення, охоплюючи тих, хто говорить іноземною мовою;
- тимчасове населення, наприклад, туристи;
- інфраструктуру, включаючи транспортні мережі;
- топографію природного середовища;
- оперативні підрозділи (поліцейські і пожежні);
- об'єкти, що потребують особливого уваги, такі як медичні, освітні та виправні заклади;
- критичну інфраструктуру, таку як підстанції електропостачання, електростанції і постачальники води;
- аварійні евакуаційні укриття і райони безпеки;
- види землекористування, наприклад, тваринництво.

6.4 Визначення сумісності даних для створення карт

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна:

- отримати надані організацією-партнером сумісні з системою показники для внесення їх в загальну систему;
- призначати, керувати та використовувати дані партнерських організацій, таких як комунальні підприємства та місцеві органи влади, для створення детальних карт для візуалізації території;
- для забезпечення сумісності об'єднати всі візуалізовані дані та інформацію від усіх партнерів та джерел;

— рекомендувати організації-партнеру, використовувати ту ж саму базу даних та географічну інформаційну систему, що дозволяє здійснювати обмін інформацією.

7 ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ЩОДО ЕВАКУАЦІЇ

7.1 Загальні положення

Організація, відповідальна за планування евакуації, повинна визначити заходи, які допоможуть керівникам, які приймають рішення, бути добре підготовленими для оголошення та здійснення евакуації. Розділ 7 описує ці заходи наступним чином:

- процес прийняття рішень щодо евакуації (7.2);
- завдання евакуації (7.3);
- вирішення суперечливих питань, що стосуються евакуації (7.4);
- інформація, необхідна для проведення евакуації (7.5);
- забезпечення осіб, відповідальних за прийняття рішень, доступом до необхідної інформації (7.6);
- ідентифікація критеріїв показників небезпеки, які є основою для прийняття рішення (7.7);
- Розроблення системи для відстеження та реєстрації прийнятих рішень (7.8).

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна прийняти структуру для прийняття рішень в надзвичайних ситуаціях відповідно до стандарту ISO 22322 та провести оцінення ризиків під час підготовки до рішення про евакуацію відповідно до ISO 31000 та ISO/IEC 31010.

7.2 Процес прийняття рішень щодо евакуації

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна:

ДСТУ ISO 22315:201_

- визначити особу, відповідальну за процес прийняття рішень щодо евакуації, і описати структуру прийняття рішень партнерських організацій, для чіткого розуміння обов'язків кожної з організацій;
- на базі системи управління інцидентами заснувати процес прийняття рішень для забезпечення чіткого визначення ролей і обов'язків;
- визначити систему прийняття рішень щодо евакуації в межах існуючих механізмів управління та контролю, і повідомити про це всім відповідним партнерським організаціям;
- ознайомити партнерські організації із процесом прийняття рішень щодо надзвичайних ситуацій, в яких вони братимуть участь.

Система прийняття рішення повинен бути:

- включена в політику;
- підтримана внутрішніми процесами та протоколами організацій;
- регулярно переглядатись і оновлюватись;
- відома тим, хто приймає рішення про евакуацію;
- прозора для всіх партнерських організацій;
- гнучка, щоб дозволити змінюватися у відповідь на сценарії або інтенсивності небезпеки або загрози;
- включена в результати оцінки ризику.

Організація, відповідальна за планування евакуації, повинна розглянути вимоги щодо реагування на інциденти відповідно до процедури ISO 22320.

7.2.1 Точки активації евакуації

Організація, яка відповідає за планування евакуації, повинна в своєму плані евакуації визначити критичні точки для оголошення евакуації, тобто критерії, які визначають, коли евакуація буде відповідною реакцією на інцидент. Це повинно включати інформацію про

найбільш відповідний відгук у різних точках оголошення евакуації, таких як необхідність розгортати більше ресурсів або змінити поради щодо евакуації.

Визначення точок оголошення евакуації на часовій шкалі може допомогти органам, що приймають рішення.

7.3 Завдання евакуації

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна:

- ідентифікувати та чітко визначити цілі для масової евакуації;
- залучати представників громади для встановлення цілей;
- включити ці цілі в політику, не обмежуючи прийняття рішень під час евакуації в ситуаціях, коли інші цілі мають пріоритет;
- підтверджувати, відповідність цілей політиці та стандартним операційним процедурам;
- використовувати ці цілі для оцінки відповідних та невідкладних заходів евакуації, таких як укриття населення на місці та попередження про пильність або негайне переміщення з даної місцевості.

Таблиця 3 — Критерії оцінки цілей евакуації

Ціль евакуації	Критерій оцінки цілей евакуації
Збереження життя людини має бути головною метою	
Захист населення у разі загрози/небезпеки	Оцінка смертності та травматизму для населення щодо небезпеки/загрози, а також евакуйованих осіб, які виїжджають (або перебувають) у постраждалих районах
Інші цілі, які можна враховувати для збереження життя	
Обмежити економічний збиток, викликаний евакуацією	Вимірювання грошових втрат для місцевого бізнесу та населення, викликаних різними діями з евакуації

Обмежити витрати аварійних організацій на евакуацію	Вимірювання грошової вартості евакуаційних заходів на всі організації, що беруть участь у евакуації (наприклад, служби екстреної допомоги, НУО)
Знизити паніку серед населення та безлад через евакуаційні заходи	Оцінка загальної паніки і безладу може бути досягнута шляхом проведення обстежень населення після інциденту та роботи представників Оперативно-рятувальної служби
Зменшити можливість ігнорування населенням майбутніх оповіщень	Оцінка, за допомогою результатів досліджень, ефекту впливу на населення хибного оповіщення про евакуацію
Збільшити довіру населення до службовців	Включає опитування населення про ставлення до того, як різні результати сценарію евакуації впливають на їх довіру до службовців з надзвичайних ситуацій
Підтримувати повноту кримінальних розслідувань	Розслідування причини можливої затримки (у годинах або днях) для з прийняття рішення про евакуацію
Зменшити тривалий психологічний вплив на евакуйоване населення	Розрахунок вартості надання постійної психологічної допомоги через систему охорони здоров'я

Організація, яка відповідає за планування евакуації населення, повинна проаналізувати дані про те, як кожна ціль виконується, шляхом замовлення евакуації або шляхом реалізації іншої операційної відповіді.

Організація повинна точно виміряти ефективність критеріїв оцінки цілей евакуації, до та під час проведення евакуації, для визначення можливості її покращення .

Приклади деяких вимірів для цілей евакуації наведено в Таблиці 3.

7.4 Вирішення суперечливих питань, що стосуються евакуації

Суперечливі питання евакуації можуть виникати, коли рішення, спрямоване на досягнення однієї мети, зменшує можливість досягнення іншої. Вони повинні бути ідентифіковані, задокументовані та зрозумілі партнерським організаціям, щоб створити загальний погляд на цілі евакуації для взаємодії. Наприклад, прийняття рішення, при існуванні декількох суперечливих цілей, яке спрямоване на зменшення загибелі людей, але збільшення економічних втрат.

Організація повинна:

- визначити потенційний конфлікт між комунальними постачальниками та організаціями-відповідачами щодо своєчасної, але не передчасної ізоляції постачання електроенергії, газу та води, а також усвідомити ускладнення, пов'язані з припиненням роботи енергогенеруючих установок та інших видів інфраструктури;

- визначити можливі наслідки евакуації, пов'язані з комерційною діяльністю, такою як сільське господарство та тваринництво;

- планувати потреби людей, які евакуюються, і потреби тих, хто не може або не бажає евакуюватися.

7.5 Інформація, необхідна для проведення евакуації

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна визначити інформацію, необхідну для осіб, що приймають рішення, які вирішують, чи потрібно оголошувати евакуацію, включаючи наступне:

- характер ризику, включаючи вірогідність та різноманітність впливів на населення;

- час, необхідний для оповіщення, та інформування населення;

- відстань і час поїздки, необхідні для доставки населення у безпечну зону;

— загрози навколишнього середовища, які можуть впливати на евакуйованих під час переміщення на безпечні території.

Організація повинна:

— використовувати інформацію для планування необхідних ресурсів та визначення того, як довго це може знадобитися для евакуації території та коли потрібно буде прийняти рішення щодо евакуації;

— визначити, коли інформація, доступна для прийняття рішень щодо евакуації, є неоднозначною, невизначеною та суперечливою;

— навчати осіб, які приймають рішення, працювати в умовах невизначеності.

7.6 Забезпечення осіб, відповідальних за прийняття рішень, доступом до необхідної інформації

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна встановити зв'язок між відомствами, для отримання оперативної інформації особами, відповідальними за стратегію проведення евакуації.

Плани з евакуації населення повинні гарантувати, що:

— інформація автоматично надається відповідальним особам у реальному часі;

— запити на інформацію передаються постачальникам інформації;

— варіанти комунікації в партнерських організаціях є як звичайні, так і позачергові;

— ефективний процес комунікації дозволяє передавати інформацію від відповідного джерела інформації до особи, яка приймає рішення, коли інформація в режимі реального часу недоступна.

7.7 Ідентифікація критеріїв показників небезпеки, які є основою для прийняття рішення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна розглянути умови, за яких оголошують евакуацію, а також контролювати умови небезпеки і ризику, щоб допомогти прогнозувати дії під час проведення евакуації населення в процесі зміни ситуації, тобто на кожному етапі отримання нових критеріїв для прийняття рішень.

Організація повинна визначити в планах наступне:

- критерії для умов, при яких може бути оголошено про евакуацію, включаючи порогові значення важкості для конкретних ризиків, таких як висота паводкових вод або доза від радіологічного додаткового опромінення населення;
- фактори ризику, пов'язані з евакуацією населення;
- список організацій-учасників, з якими слід консультиватися у разі підвищення імовірності необхідності проведення евакуації.

7.8 Розроблення системи для відстеження та реєстрації прийнятих рішень

Організація, яка відповідає за планування евакуації населення, повинна розробити та підтримувати систему для реєстрації важливих рішень, прийнятих під час інциденту, який реєструє звіт дій та їх обґрунтування та в разі необхідності, робить систему реєстрації доступною віддалено для організацій-партнерів.

Організація повинна розробити процес планування реагування на інциденти, включаючи журнали рішень, відповідно до процедури, наведеної в ISO 22320.

8 ОПОВІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

8.1 Загальні положення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення,

ДСТУ ISO 22315:201_

повинна забезпечити, відповідність повідомлень по цільовим групам населення. Для оповіщення населення під час евакуації можуть використовуватися системи оповіщення.

Розділ 8 описує такі заходи, пов'язані з оповіщенням населення для проведення евакуації:

- системи оповіщення та інформування населення (8.2);
- сприяння створенню системи оповіщення на місцевому рівні (8.3);
- порядок встановлення зв'язку із зацікавленими сторонами (8.4);
- проектування і перевірка форми повідомлення про оповіщення (8.5);
- аналізування часу необхідного для оповіщення населення (8.6).

Організація повинна попередити населення відповідно до процедури ISO 22322.

8.2 Системи оповіщення та інформування населення

Організація, яка відповідає за планування евакуації населення, повинна:

- визначити в своїх планах всі офіційні системи оповіщення, включаючи тональний сигнал, сирени, публічні оголошення, телебачення та радіо, автоматичні системи набору номера та інтернет-системи;
- документально оформити, як ці системи повинні активуватися та використовуватися для масової евакуації;
- формалізувати роль інших медіа-агенцій у процесі поширення інформації про попередження, крім офіційних систем оповіщення, а також угоди щодо документів у плані оповіщення про евакуацію;
- визначити провідну організацію, від партнерських організацій,

для узгодження з системами та засобами масової інформації щодо оповіщення та інформування;

— встановити процес постійного вдосконалення цих заходів, включаючи:

— укладати угоди з медіа-агенціями у широкому діапазоні сценарії;

— підготовляти персонал у ЗМІ та громадських комунікацій;

— вивчити найкращу міжнародну практику щодо встановлення позитивних партнерських відносин із засобами масової інформації;

— визначити ефективність систем оповіщення;

— визначити належну комбінацію систем для досягнення бажаного рівня продуктивності, з огляду на те, що кожна система оповіщення може вимагати інший рівень інвестицій та мати іншу ефективність при різних ситуаціях.

8.3 Сприяння створенню системи оповіщення на місцевому рівні

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна використовувати системи оповіщення на місцевому рівні для поліпшення поширення оповіщуючих та інформаційних повідомлень, таких як спонтанне спілкування в соціальних мережах.

Поширенню попереджувальних та інформаційних повідомлень може сприяти наступне:

— мотивування населення до інформування своїх сусідів;

— формування соціальних груп для надання допомоги у поширенні інформації про оповіщення;

— підготування рекомендацій про те, як соціальні групи можуть виступати як системи попередження про поширення попереджувальної інформації;

— врахування характеристик цільових груп;

ДСТУ ISO 22315:201_

- використання соціальної мережі та нових технологій.

Організація повинна проаналізувати ефективність системи оповіщення на місцевому рівні, враховуючи те, що деякі системи не можуть розповсюджувати офіційну та точну інформацію.

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна оцінити систему оповіщення на місцевому рівні для розповсюдження повідомлень про підготовку до евакуації, включаючи наступне:

- ціль повідомлення;
- очікуваний вплив методів комунікації, у тому числі:
 - соціальні медіа;
 - друковані матеріали, такі як листівки та брошури;
 - реклама через газету, телебачення та радіо, телефонні книги та пряма пошта;
 - освітні ініціативи, в тому числі підготовка до навчання в школах;
 - веб-сайти;
 - зовнішні вивіски, такі як інформаційні знаки, плакати;
 - рекламні вироби, наприклад календарі та кружки;
 - участь соціальних груп у школах, на робочих місцях;
 - інформаційні сесії в пунктах зустрічі громад, лекції та семінари;
 - традиційні інформаційні системи та групи сусідів;
 - колл-центри;
- результати досліджень, які ідентифікують інформаційні потреби соціальних груп і їх переважну систему отримання інформації;
- бюджет призначений для комунікацій, таких як телебачення, яке має охопити більшу кількість людей, але має значно більші витрати;
- переваги і недоліки кожної системи зв'язку, оскільки вони можуть зробити її більш-менш придатною для досягнення цілей.

8.4 Порядок встановлення зв'язку із зацікавленими сторонами

8.4.1 Населення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна використовувати системи зв'язку, такі як служби екстреної допомоги, засоби масової інформації та соціальні мережі для:

- отримання або надання населенню інформації щодо реагування;
- отримання додаткової інформації від населення для надання її владі;
- приділення уваги евакуаційним діям і повідомленням, наприклад, просити людей з інвалідністю евакуюватися перед рештою населення;
- роботи з надходженням інформації від населення;
- відповіді на відкриті запитання та їх вирішення;
- передачі цієї інформації відповідним делегованим органам влади.

Протоколи повинні враховувати версти населення з різними характеристиками, які визначені в Таблиці 2.

Організація повинна:

- визначити зацікавлені сторони, такі як медіа-агенції, лідерів громад, неурядові організації, операторів радіопередач та користувачів соціальних мереж, які можуть надавати допомогу, попереджаючи населення;
- укладати угоду із зацікавленими сторонами, щоб допомогти їм ефективно отримувати та передавати основні повідомлення.

8.4.2 Спеціальні об'єкти

Організація, відповідальна за планування евакуації населення,

повинна:

- розробляти алгоритми для інформаційної взаємодії з лікарнями, установами довгострокового догляду, будинками для людей похилого віку, школами, тюрмами, навчальними центрами, великими будинками з великою кількістю людей і районами з високим рівнем населення з інвалідністю, а також оповіщення населення;
- створити список контактів, в тому числі зацікавлених сторін та спеціальних об'єктів, та регулярно оновлювати його.

8.5 Проектування і перевірка форми повідомлення про оповіщення

Єдина організація повинна відповідати за координацію повідомлення про оповіщення та визначення відповідного часу для випуску повідомлень.

Ефективне повідомлення про оповіщення повинно:

- бути простим і чітко зрозумілим;
- бути розроблене на декількох мовах, відповідно до області;
- надавати локалізовану інформацію;
- надавати рекомендації по реагуванню;
- відповідати тому, що було раніше;
- мати відмічені час та дату.

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна розробляти локалізовані форми повідомлення про оповіщення, щоб надати населенню інформацію, що має відношення до своєї області, і мають базуватися на наступному:

- розумінні та дослідженні (реакції поведінки) евакуйованого населення;
- дослідженні потенційних інформаційних потреб населення;
- попередній перевірці повідомлень для населення.

Зміст повідомлень повинен включати в себе розгляд:

- загрози та їх наслідки;
- щодо дій, які потрібно або не потрібно виконувати населенню;
- організацію дій населення;
- адаптацію інформації до певних соціальних груп, включаючи тих, хто не повинен робити жодних дій;
- надійних джерел інформації;
- часу та дати повідомлення.

8.6 Аналізування часу, необхідного для оповіщення населення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна вивчити необхідність попередження населення за різними сценаріями та дослідженнями, що використовуються для встановлення оперативних цілей, вимірювання швидкості, з якою населення може бути попереджено (час повідомлення) та відсоток населення в зоні ризику, який може бути досягнуто (охоплено).

Охоплена територія та час повідомлення повинні бути проаналізовані для:

- розуміння ефективності використання декількох систем оповіщення в різних ситуаціях, наприклад, в різний час доби;
- аналізу впливу поєднання різних систем на досягнення цільових попереджень для визначення їх ефективності;
- виявлення вразливості різних систем попередження, таких як наявність телефонних мереж;
- розроблення плану на випадок надзвичайних ситуацій для усунення системної вразливості.

Організація повинна:

- встановити досяжні цілі, що базуються на доказах, для часу повідомлення та охоплення площі;
- враховувати потенційну вразливість окремих систем

попередження та непередбачених ситуацій;

— розглядати наскільки різні системи попередження можуть досягти оперативних цілей.

9 АНАЛІЗ МАРШРУТІВ ЕВАКУАЦІЇ

9.1 Загальні положення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна проаналізувати необхідний час для забезпечення маршруту переміщення пішоходів та інших евакуйованих до безпечного місця. Організація повинна збирати дані, аналізувати рух евакуації, проводити експерименти та аналізувати їх результати, для впевненості, що плани сприяють безпеці та швидкій евакуації.

Розділ 9 описує аналіз евакуйованого руху (руху евакуації), а саме:

- планування руху населення під час евакуації (9.2);
- планування проведення транспортування евакуйованого населення (9.3);
- транспортне забезпечення (9.4);
- визначення показників ефективності транспортування евакуйованих (9.5);
- аналізування маршрутів евакуації (9.6);
- визначення показників ефективності транспортування евакуйованих (9.7).

9.2 Планування руху населення під час евакуації

Загальна інформація про рух населення повинна бути доступною, навіть якщо вона не була створена спеціально для сценаріїв управління надзвичайними ситуаціями або евакуації населення.

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна отримати евакуаційні конкретні плани переміщення населення і перевірити їх за допомогою тестування або оперативних вправ.

Організація повинна:

- провести аналіз часу, необхідного для доставки пішоходів та маршруту переміщення евакуйованих до безпечного місця;
- використання інформації для інформування про інші етапи планування евакуації та визначення часу, необхідного для прийняття рішення про евакуацію;
- проаналізувати та дослідити кількість населення для проведення:
 - розподілу населення для переміщення в різний час доби для визначення щільності розташування населення у районі, де проводиться евакуація;
 - визначення маршрутів для евакуації населення, щодо розрахунку потреби у додаткових ресурсах.

9.3 Планування проведення транспортування евакуйованого населення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна використовувати інформацію перед евакуацією та після евакуації, щоб визначити потенційну необхідність транспортування евакуйованих. Дані мають складатися з інформації про:

- відсоток населення, який може евакуюватися на різних етапах оповіщення;
- додаткову підтримку, яка може знадобитися населенню;
- переваги транспорту при евакуації;
- кращі напрямки евакуації;
- кращі маршрути евакуації, якщо люди використовують власний автотранспорт.

Організація повинна:

- розглянути, як населення може неочікувано реагувати під час евакуації та особливі вимоги, які вони можуть мати, в тому числі фактори, викладені в Таблиці 2;
- проаналізувати результати досліджень, для розуміння використання і попиту на транспорт, запасні потужності і необхідність додаткових перевезень.

9.4 Транспортне забезпечення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна:

- збирати дані під час проведення стандартних дій з евакуації, а також під час запланованих закриттів доріг, реверсивного руху або обмежень швидкості;
- аналізувати дані щодо транспортування;
- використовувати дані для оцінки щоденного використання різних видів транспорту;
- визначити потенційний попит та наявність транспортної мережі під час евакуації.

Для визначення необхідності забезпечення транспортними засобами, збирають наступне:

- дані щодо евакуації населення включаючи постійних мешканців, тимчасових жителів та пасажирів;
- розмір, щільність і зонування розташування населення;
- номер, тип та місцезнаходження зареєстрованих транспортних засобів, включаючи автомобілі та мотоцикли.

Для розуміння доступності транспортних засобів, збирають таку інформацію:

- кількість і доступність транспортних засобів, включаючи кількість літаків, поїздів, автомобілів, автобусів, трамваїв, таксі і човнів;

- про операційні проблеми, такі як кількість операторів;
- щодо питань безпеки, які можуть вплинути на доступність транспорту;
- про кількість пасажирів, які мають користуватися кожним видом транспорту під час евакуації;
- про маршрути, включаючи системи протипотоку і маршрути евакуації;
- про додаткові потужності (можливість побудови додаткової транспортної мережі);
- про конфлікти між різними видами транспорту, наприклад, коли велика кількість машин викликає затори, що зменшує швидкість евакуації автобусів.

Наступні дані повинні бути проаналізовані та зрозумілі:

- час необхідний для евакуації;
- транспортування необхідне в різних областях;
- точки перевантаження, де можуть виникнути надлишкові черги;
- вплив різних варіантів стратегії та політики на транспортну мережу під час евакуації.

Варіанти допомоги:

- роз'яснення евакуйованим порядку транспортування;
- інформування евакуйованого населення про встановлення оперативних цілей;
- аналізування і пояснення умов, за яких цілі повинні бути досягнуті.

9.5 Визначення показників ефективності транспортування евакуйованих

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна:

ДСТУ ISO 22315:201_

- визначити показники ефективності транспортування евакуйованого населення,
- встановити порядок забезпечення максимально продуктивного перевезення евакуйованих,
- використовувати зібрані дані для визначення оперативних цілей;
- проаналізувати, чи є цілі доступними в різних умовах;
- провести аналіз того, як різні політики та конфігурації транспортних засобів можуть впливати на досягнення оперативних цілей;
- визначити ключові фактори, які можуть обмежувати оперативну відповідь, для визначення попиту та наявності транспортної мережі та встановити цілі та показники ефективності транспорту.

Оперативні цілі повинні включати в себе наступне:

- сумарний час евакуації: час від моменту оповіщення населення до досягнення населенням безпечного місця;
- загальний час евакуації: час, необхідний від моменту попередження до останнього евакуйованого для досягнення безпечного місця.

9.6 Аналізування маршрутів евакуації

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна:

- розглянути потенційні непередбачені проблеми, такі як наслідки затоплених чи непридатних доріг, несподівані звернення евакуйованих, пошкодження транспортної системи, створювана тунелями або мостами, і випадкові лімітовані ресурси, такі як наявність палива або автобусів;
- визначити та проаналізувати ряд завдань, щоб зрозуміти їх

вплив на досягнення оперативних цілей;

- використовуйте аналіз, щоб визначити вплив різних стратегій на заплановані маршрути евакуації та контракти, системи сигналізації, обмеження на швидкість та тип транспортного засобу, наприклад, трактори;

- визначити основну транспортну політику з детальним аналізом можливостей транспортної системи, поведінки евакуйованих та непередбачених викликів, включаючи взаємозалежність між цими чинниками.

9.7 Оповіщення населення щодо маршрутів евакуації

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна:

- провести дослідження щодо транспортних інформаційних потреб евакуйованого населення, включаючи маршрути евакуації, заплановані закриття дороги, пункти збору, графіки руху громадського транспорту та місцезнаходження притулків;

- визначити найбільш універсальну систему зв'язку для оповіщення різних цільових груп щодо розташування транспорту та маршрутів руху, до і під час евакуації;

- належним чином передавати інформацію щодо транспортування населення під час евакуації, за допомогою карт, електронних цифрових знаків, підключених до центрального управління, які можуть змінювати повідомлення, оповіщенням на мобільні телефони, знаки напряму трафіку та медіа-сповіщення.

10 ВИМОГИ ДО ПУНКТІВ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩЕННЯ ЕВАКУЙОВАНИХ

10.1 Загальні положення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна оцінювати потреби в місцях тимчасового розміщення та притулках і визначати, розподіляти, управляти цими приміщеннями, для забезпечення населення, враховуючи, що тривалість укриття може варіюватися.

Розділ 10 описує як потрібно розуміти вимоги до притулків:

- оцінка потреб у місцях тимчасового розташування (притулках) (10.2);
- визначення відповідних місць розташування (10.3);
- встановлення угод про притулки (спеціальні заклади) (10.4);
- аналіз наявності місць розміщення під час інциденту ї (10.5);
- управління евакуйованими службами реєстрації та підтримки (10.6);
- організація пунктів тимчасового розміщення та взаємодопомоги (10.7);
- розроблення плану безпечного повернення (10.8).

10.2 Оцінка потреб у місцях тимчасового розташування (притулках)

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна:

- використовувати інформацію з громадських опитувань, після евакуаційних звітів, та гуманітарних організацій для необхідності, потужності та ресурсів притулків;

- включити до планів оцінку кількості евакуйованих, які мають намір використовувати пункти тимчасового розміщення надані урядом,

неурядовими, гуманітарними, релігійними організаціями, соціальними групами, а також альтернативні укриття, які надаються друзями, родиною або свої;

- диференціювати розташування у пунктах тимчасового розміщення, наприклад, для людей похилого віку, для розуміння необхідності особливих потреб (див. Табл. 2);

- встановити наявність місць для евакуйованих у притулках на основі узгодженої політики стосовно того, скільки місць має бути доступно;

- оцінити ступінь доступності і попиту та найбільш імовірну нестачу місць;

- розглянути питання про розподіл людей в притулках, включаючи виділення вразливих людей в притулки, які підходять для них;

- розглянути ресурси, доступні для укриття тварин та інших речей, а також механізми возз'єднання домашніх тварин з їх власниками після евакуації.

10.3 Визначення відповідних місць розташування

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна включати інформацію про пункти тимчасового розміщення в план евакуації для планування потрібної кількості місць. Як мінімум, інформація повинна охоплювати наступне:

- місцезнаходження та місткість приміщень;
- контактні дані власника помешкання;
- спеціальні заходи захисту, такі як захист від землетрусу та безпека;

- доступні об'єкти життєзабезпечення, включаючи воду, кухню і туалети, обладнання для інвалідів;

- види власності, визначаючи, чи є пункти тимчасового

розміщення приватним приміщенням або державним.

Інформація про кожний притулок повинна регулярно переглядатися, для реєстрації будь-яких змін.

Плани повинні враховувати, як населення повинно бути поінформовано про місцезнаходження житла.

10.4 Встановлення угод про притулки (спеціальні заклади)

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна встановити партнерські домовленості, такі як контракти та угоди про рівень обслуговування, на рівні постачальників державних та приватних пунктів тимчасового розміщення для забезпечення належного рівня надання житла.

Організація повинна провести інформаційні зустрічі з постачальниками житла для:

- сприяння партнерству,
- заохочення арендаторів місць тимчасового розміщення до співпраці з гуманітарними установами, групами інвалідів, психосоціальною підтримкою та групами з догляду за тваринами;
- допомога та сприяння арендаторам місць тимчасового розміщення розуміння попиту та потреб очікуваного рівня обслуговування.

10.5 Аналіз наявності місць розміщення під час інциденту

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна проводити:

- планування механізму зворотнього зв'язку для регулярного оновлення інформації під час евакуації про доступність місць тимчасового розміщення (притулків);
- використання моделі для оптимального розподілу та

використання місць тимчасового розміщення (притулків), а також аналізування попиту на житло, час у дорозі і доступність укриттів;

— координацію перевезень евакуйованого населення, контроль його переміщення і перенаправлення з переповнених місць тимчасового розміщення та інформування напрям руху.

10.6 Управління евакуйованими службами реєстрації та підтримки

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна визначити автономні системи, такі як комп'ютерні бази даних, доступні в кожному місці притулку, для реєстрації деталей щодо евакуйованої особи, включаючи її особистість, адресу проживання, відомості про сім'ю і історію хвороби, при цьому необхідне дотримання конфіденційності.

Для хімічних, біологічних, радіологічних або ядерних інцидентів система повинна використовуватися для позначення того, чи потрібна евакуйованому дезактивація чи ні.

Організація повинна враховувати:

— як реєстраційна інформація про евакуацію повинна бути передана іншим притулкам чи установам за допомогою централізованої системи реєстрації комп'ютерів та інтернет-технологій;

— як люди повинні реєструватися, якщо вони не відвідують визначений притулок.

Ця система реєстрації повинна:

— надавати доступ до інформації в реальному часі,
— визначати, місцезнаходження особи (у притулку або в інших місцях, таких як лікарні),

— надавати евакуйованим громадянам відповідну інформацію про зниклих родичів чи друзів;

- забезпечити спосіб зв'язку з родиною і друзями.

10.7 Організація пунктів тимчасового розміщення та взаємодопомоги

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна використовувати інформацію для визначення потенційних потреб в житлі різних цільових груп, таких як іммігранти та людей похилого віку. Зібрана інформація повинна включати демографічні характеристики населення та їх потенційні потреби, такі як інформація на різних мовах, особливі умови, такі як прокладки для нетримання сечі, спеціальні підкладки або подушки, або психосоціальна підтримка.

Організація повинна розробити плани для:

- забезпечення негайного доступу у співпраці з постачальниками таких важливих ресурсів, як питна вода, соціальна допомога та добробут, а також державні установи, які надають фінансову та матеріальну допомогу, а також:
 - деталізування критичних ресурсів, доступних в притулках та приблизний час перевезення, під час евакуації.

Організація, яка відповідає за планування евакуації, повинна:

- надавати необхідні ресурси та укладати угоди з постачальниками для надання додаткових ресурсів, включаючи забезпечення евакуйованих осіб, які не можуть повернутися до місць основного проживання у короткостроковий термін;
 - створити систему реєстрації евакуації, щоб визначити, хто знаходиться в кожному притулку, документувати їхні потреби під час розміщення в притулках і зробити доступною інформацію, для обміну притулків ресурсами;
 - формалізувати угоди про взаємну допомогу, щоб полегшити розподіл ресурсів на місцевому, національному чи міжнародному рівнях або забезпечити можливості для притулку та ресурси для їх

використання, коли під час евакуації знадобляться додаткові ресурси, крім тих, які є в одному регіоні.

10.8 Розроблення плану безпечного повернення

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна розробити чіткий план повернення евакуйованих осіб в їх будинки або на більш постійне житло, якщо їх будинок недоступний, оскільки евакуація є лише тимчасовим заходом. Безпечні плани повернення повинні:

- визначати, що деякі жителі не в силах чи не бажають повертатися додому;
- залучати партнерські зв'язки з гуманітарними установами та посадовими особами у постраждалих районах.

11 ПЕРЕВІРКА ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ

Організація, відповідальна за планування евакуації населення, повинна встановити, впровадити та підтримувати процес оцінки та вдосконалення планування масової евакуації через регулярні проміжки часу для досягнення постійного покращення всіх видів діяльності, включаючи наступні:

- оновлення письмових планів щодо включення нового навчання;
- наявність експертизи;
- рівні ризику;
- припущення та пріоритети;
- зміни в законодавстві та політиці;
- організаційні структури.

Процес оцінки планів повинен:

- визначити ефективність та взаємодію з усіма зацікавленими сторонами,

ДСТУ ISO 22315:201_

— оцінити повноту планів, визначити належну практику, поділитися багаторазовими матеріалами та прагнути до постійного вдосконалення;

— активно шукати нові технології, практики, інструменти та методи, а також оцінювати отримані знання для встановлення потенційної користі для планування.

Організація повинна проводити огляд оперативних журналів, проводити тренінги та вправи з розгляду фактичних інцидентів та оглядів після завершення операцій для систематизації та удосконалення навчання, удосконалення планів щодо їх узгодження з належною практикою та підготовки населення до відповідної реакції.

Бібліографія

[1] ISO 22301, *Соціальна безпека — Системи управління безперервністю бізнесу — Вимоги*

[2] ISO 22324, *Соціальна безпека — Управління у надзвичайних ситуаціях — Colour-coded alert*

ДОДАТОК НА
(довідковий)

**ПЕРЕЛІК НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ УКРАЇНИ, ІДЕНТИЧНИХ,
І/АБО МОДИФІКОВАНИХ З МІЖНАРОДНИМИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ
СТАНДАРТАМИ, ПОСИЛАННЯ НА ЯКІ Є В ЦЬОМУ СТАНДАРТІ**

ДСТУ ISO 22320:2017 (ISO 22320:2011, IDT) Соціальна безпека. Управління у надзвичайних ситуаціях. Вимоги щодо реагування (на інциденти)

ДСТУ ISO 22322:2017 (ISO 22322:2015, IDT) Соціальна безпека. Управління у надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації щодо оповіщення населення

ДСТУ ISO 22398:2017 (ISO 22398:2013, IDT), Соціальна безпека. Методичні рекомендації щодо проведення навчань

ДСТУ ISO 31000:2014 Менеджмент ризиків. Принципи та керівні вказівки (ISO 31000:2009; IDT)

ДСТУ IEC/ISO 31010:2013 Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику

ДСТУ/ISO 22315:2017 (ISO 22315:2014, IDT) Соціальна безпека. Масова евакуація. Методичні рекомендації щодо планування.

03.100.01

Ключові слова: евакуація населення, карти місцевості, системи оповіщення, оповіщення населення
